

ॐ नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः, श्री गुरुभ्यो नमः ।
हरिः ॐ ॥

1.4 प्रथमकाण्डे चतुर्थः प्रश्नः-(सुत्यादिने

Contents

1.4 प्रथमकाण्डे चतुर्थः प्रश्नः-(सुत्यादिने कर्तव्या ग्रहाः)

1

ॐ नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः, श्री गुरुभ्यो नमः । हरिः ॐ ॥

1.4 प्रथमकाण्डे चतुर्थः प्रश्नः-(सुत्यादिने कर्तव्या ग्रहाः)

1.4 प्रथमकाण्डे चतुर्थः प्रश्नः-(सुत्यादिने कर्तव्या ग्रहाः)

TS 1.4.1.1

एति । दुदे । ग्रावा । अ॒सि । अ॒द्धुर॒कृ॒दित्य॑द्धर - कृत् । दे॒वेभ्यः । ग॒भीर॑म् । इ॒मम् ।
अ॒द्धुर॑म् । कृ॒धि । उ॒त्त॒मेनेत्यु॑त् - त॒मेन॑ । प॒विना॑ । इन्द्रा॑य । सोम॑म् । सु॒षु॒तमि॑ति सु -
सु॒तम् । मधु॑मन्त॒मिति॑ मधु॑ - म॒न्तम् । प॒य॑स्वन्तम् । वृ॒ष्टि॒वनि॑मिति॒ वृष्टि॑ - वनि॑म् । इन्द्रा॑य ।
त्वा । वृ॒त्रघ्न॑ इति॒ वृत्र॑ - घ्ने । इन्द्रा॑य । त्वा । वृ॒त्रतु॑र इति॒ वृत्र॑ - तु॒रे । इन्द्रा॑य । त्वा ।
अ॒भिमा॑ति॒घ्न इत्य॑भिमाति - घ्ने । इन्द्रा॑य । त्वा । आ॒दि॒त्यव॑त् इत्या॑दि॒त्य - व॒ते । इन्द्रा॑य । त्वा ।
वि॒श्वदे॑व्यावत् इति॒ विश्व॑दे॒व्य - व॒ते । श्वा॒त्राः । स्थ॒ । वृ॒त्रतु॑र इति॒ वृत्र॑ - तु॒रः । रा॒धो॒गूर्ता॑
इति॒ राध॑ः - गूर्ता॑ः । अ॒मृत॑स्य । प॒त्नीः । ताः । दे॒वीः । दे॒वत्रे॑ति॒ देव॑ - त्रा । इ॒मम् । य॒-
ज्ञम् । ध॒त्तम् । उप॑हृ॒ता इत्यु॑प॒ - हृ॒ताः । सोम॑स्य । पि॒ब॒त । उप॑हृ॒त इत्यु॑प॒-हृ॒तः । यु॒ष्माक॑म् । 1

TS 1.4.1.2

सोम॑ः । पि॒ब॒तु । यत् । ते । सो॒म् । दि॒वि । ज्योति॑ः । यत् । पृ॒थि॒व्याम् । यत् । उ॒रौ ।
अ॒न्तरि॑क्षे । तेन॑ । अ॒स्मै । यज॑मानाय । उ॒रु । रा॒या । कृ॒धि । अधी॑ति । दा॒त्रे । वो॒चः
। धि॒षणे॑ इति॒ । वी॒डू इति॑ । स॒ती इति॑ । वी॒डये॑था॒म् । ऊ॒र्जम् । दु॒धा॒था॒म् । ऊ॒र्जम् । मे
। ध॒त्तम् । मा । वा॒म् । हि॒सि॒षम् । मा । मा । हि॒सि॒ष्टम् । प्राक् । अपो॑क् । उद॑क्

। अध॒राक् । ताः । त्वा॒ । दि॒शः । ए॒ति । धा॒वन्तु॒ । अबं॑ । नी॒ति । स्वर॒ ॥ यत् ।
ते () । सो॒म । अदा॑भ्यम् । ना॒म । जा॒गृवि॑ । तस्मै॑ । ते । सो॒म । सोमा॑य । स्वाहा॑ ॥ 2

(युष्माकं॑ - स्वर॒ यत्ते॒ -नव॑ च) (A1)

TS 1.4.2.1

वा॒चः । प॒तये॑ । प॒वस्व॒ । वा॒जिन् । वृषा॑ । वृष्णः॑ । अ॒शुभ्या॑मित्य॒शु - भ्या॑म् । ग॒भस्ति॑पू॒त
इति॑ ग॒भस्ति॑ - पू॒तः । दे॒वः । दे॒वाना॑म् । प॒वित्र॑म् । अ॒सि । येषा॑म् । भा॒गः । अ॒सि । तेभ्यः॑
। त्वा॒ । स्वा॒ङ्कृतः॑ । अ॒सि । मधु॑मती॒रिति॑ मधु॑ - म॒तीः । नः॑ । इषः॑ । कृ॒धि । वि॒श्वेभ्यः॑
। त्वा॒ । इ॒न्द्रिये॑भ्यः । दि॒व्येभ्यः॑ । पा॒र्त्थि॒वेभ्यः॑ । म॒नः । त्वा॒ । अ॒ष्टु । उ॒रु । अ॒न्तरि॑क्षम्
। अ॒न्विति॑ । इ॒हि । स्वाहा॑ । त्वा॒ । सु॒भ॒व॒ इति॑ सु॒ - भ॒वः । सू॒र्याय॑ । दे॒वेभ्यः॑ । त्वा॒
। म॒रीचि॑पेभ्य॒ इति॑ मरीचि॑ - पेभ्यः॑ । ए॒षः । ते । यो॒निः । प्रा॒णाये॑ति॒ प्र - अ॒नाय॑ । त्वा॒ ॥ 3

(वा॒चः-स॒प्तच॑त्वारि॒ंशत्) (A2)

TS 1.4.3.1

उ॒प॒या॒म॒गृही॑त॒ इत्यु॑प॒या॒म - गृही॑तः । अ॒सि । अ॒न्तः । य॒च्छ । म॒घ॒व॒न्निति॑ म॒घ - व॒न् ।
पा॒हि । सो॒मम् । उ॒रु॒ष्य । रा॒यः । स॒मिति॑ । इषः॑ । य॒ज॒स्व । अ॒न्तः । ते । दु॒धामि॑ ।
द्या॒वापृ॑थि॒वी इति॑ द्या॒वा - पृ॒थि॒वी । अ॒न्तः । उ॒रु । अ॒न्तरि॑क्षम् । स॒जोषा॑ इति॑ स - जोषाः॑ ।
दे॒वैः । अ॒वरैः॑ । प॒रैः॑ । च॒ । अ॒न्त॒र्या॑म॒ इत्य॑न्तः-या॒मे । म॒घ॒व॒न्निति॑ म॒घ - व॒न् । मा॒दु॒य॒स्व
। स्वा॒ङ्कृतः॑ । अ॒सि । मधु॑मती॒रिति॑ मधु॑ - म॒तीः । नः॑ । इषः॑ । कृ॒धि । वि॒श्वेभ्यः॑ । त्वा॒
। इ॒न्द्रिये॑भ्यः । दि॒व्येभ्यः॑ । पा॒र्त्थि॒वेभ्यः॑ । म॒नः । त्वा॒ । अ॒ष्टु । उ॒रु । अ॒न्तरि॑क्षम् ।
अ॒न्विति॑ । इ॒हि । स्वाहा॑ । त्वा॒ । सु॒भ॒व॒ इति॑ सु॒ - भ॒वः । सू॒र्याय॑ । दे॒वेभ्यः॑ () । त्वा॒ ।
म॒रीचि॑पेभ्य॒ इति॑ मरीचि॑ - पेभ्यः॑ । ए॒षः । ते । यो॒निः । अ॒पा॒नाये॑त्य॒प - अ॒नाय॑ । त्वा॒ ॥

योनिरपानाय त्वा ॥ 4 (देवेभ्यः-सप्त च) (A3)

TS 1.4.4.1

एति । वा॒यो इति । भू॒ष । शु॒चि॒पा इति शुचि - पाः । उपेति । नः । सहस्रम् । ते । नियु॒त
इति नि - यु॒तः । विश्व॒वा॒रेति विश्व - वा॒र ॥ उपो॒ इति । ते । अ॒न्धः । म॒घम् । अ॒या॒मि ।
यस्य॑ । दे॒व । द॒धि॒षे । पू॒र्व॒पे॒य॒मिति॑ पू॒र्व - पे॒यम् ॥ उ॒प॒या॒म॒गृही॒त इत्यु॑प॒या॒म - गृही॒तः । अ॒सि
। वा॒य॒वै । त्वा । इ॒न्द्र॒वा॒यू इती॒न्द्र - वा॒यू । इ॒मे । सु॒ताः ॥ उपेति॑ । प्र॒यो॒भि॒रिति॑ प्र॒यः -
भिः । एति॑ । ग॒तम् । इ॒न्द्र॒वः । वा॒म् । उ॒श॒न्ति॑ । हि ॥ उ॒प॒या॒म॒गृही॒त इत्यु॑प॒या॒म - गृही॒तः
। अ॒सि । इ॒न्द्र॒वा॒यु॒भ्या॒मिती॒न्द्र॒वा॒यु - भ्या॒म् । त्वा । ए॒षः । ते । यो॒निः । स॒जोषा॑भ्या॒मिति॑
स - जोषा॑भ्या॒म् । त्वा ॥ 5

(आ वा॒यो- त्रिच॑त्वारि॒ंशत्) (A4)

TS 1.4.5.1

अ॒यम् । वा॒म् । मि॒त्रा॒व॒रु॒णेति॑ मि॒त्रा - व॒रु॒णा । सु॒तः । सो॒मः । ऋ॒ता॒वृ॒धे॒त्यृ॒त - वृ॒धा ॥ म॒म ।
इ॒त् । इ॒ह । श्रु॒तम् । ह॒वम् ॥ उ॒प॒या॒म॒गृही॒त इत्यु॑प॒या॒म - गृही॒तः । अ॒सि । मि॒त्रा॒व॒रु॒णा॒भ्या॒मिति॑
मि॒त्रा - व॒रु॒णा॒भ्या॒म् । त्वा । ए॒षः । ते । यो॒निः । ऋ॒ता॒यु॒भ्या॒मित्यृ॒ता॒यु - भ्या॒म् । त्वा ॥ 6

(अ॒यं॒वां - वि॒ंश॒तिः) (A5)

TS 1.4.6.1

या । वा॒म् । क॒शा । म॒धु॒म॒तीति॑ म॒धु - म॒ती । अ॒श्वि॒ना । सू॒नृता॑वृ॒तीति॑ सू॒नृता॑ - वृ॒ती ॥
त॒या । य॒ज्ञम् । मि॒मि॒क्ष॒तम् ॥ उ॒प॒या॒म॒गृही॒त इत्यु॑प॒या॒म - गृही॒तः । अ॒सि । अ॒श्वि॒भ्या॒मित्य॑श्वि

- भ्याम् । त्वा । एषः । ते । योनिः । माद्धीभ्याम् । त्वा ॥ 7

(या वा- मृष्टादंश) (A6)

TS 1.4.7.1

प्रातर्युजाविति प्रातः - युजौ । वीति । मुच्येथाम् । अश्विनौ । एति । इह । गच्छतम् ॥
अस्य । सोमस्य । पीतये ॥ उपयामगृहीत इत्युपयाम - गृहृतः । असि । अश्विभ्यामित्यश्वि
- भ्याम् । त्वा । एषः । ते । योनिः । अश्विभ्यामित्यश्वि - भ्याम् । त्वा ॥ 8

(प्रातर्युजावे-कान्नविश्रतिः) (A7)

TS 1.4.8.1

अयम् । वेनः । चोदयत् । पृश्निगर्भा इति पृश्नि - गर्भाः । ज्योतिर्जरायुरिति ज्योतिः -
जरायुः । रजसः । विमान इति वि - माने ॥ इमम् । अपाम् । सगंम इति सं - गमे
। सूर्यस्य । शिशुम् । न । विप्राः । मतिभिरिति मति - भिः । रिहन्ति ॥ उपयामगृहीत
इत्युपयाम - गृहीतः । असि । शण्डाय । त्वा । एषः । ते । योनिः । वीरताम् । पाहि ॥ 9

(अयं वेनः- पञ्चविश्रतिः) (A8)

TS 1.4.9.1

तम् । प्रत्नथा । पूर्वथा । विश्वथा । इमथा । ज्येष्ठतातिमिति ज्येष्ठ - तातिम् । बरुहिषदमिति
बरुहि - सदम् । सुवर्विदमिति सुवः - विदम् । प्रतीचीनम् । वृजनम् । दोहसे । गिरा ।
आशुम् । जयन्तम् । अन्विति । यासु । वर्धसे ॥ उपयामगृहीत इत्युपयाम - गृहीतः । असि
। मर्काय । त्वा । एषः । ते । योनिः । प्रजा इति प्र - जाः । पाहि ॥ 10

(तं प्रत्नया-षट्विंशतिः) (A9)

TS 1.4.10.1

ये । देवाः । दिवि । एकादश । स्थ । पृथिव्याम् । अधीति । एकादश । स्थ । अप्सुषद
इत्यप्सु - सदः । मृहिना । एकादश । स्थ । ते । देवाः । यज्ञम् । इमम् । जुषद्धम्
। उपयामगृहीत इत्युपयाम - गृहीतः । असि । आग्रयणः । असि । स्वाग्रयण इति सु -
आग्रयणः । जिन्व । यज्ञम् । जिन्व । यज्ञपतिमिति यज्ञ - पतिम् । अभीति । सवना । पाहि
। विष्णुः । त्वाम् । पातु । विशम् । त्वम् । पाहि । इन्द्रियेण । एषः । ते । योनिः ।
विश्वेभ्यः । त्वा । देवेभ्यः ॥ 11

ये देवा-स्त्रिचत्वारिंशत्) (A10)

TS 1.4.11.1

त्रिंशत् । त्रयः । च । गणिनः । रुजन्तः । दिवम् । रुद्राः । पृथिवीम् । च । सचन्ते
॥ एकादशासः । अप्सुषद इत्यप्सु-सदः । सुतम् । सोमम् । जुषन्ताम् । सवनाय । विश्वे
॥ उपयामगृहीत इत्युपयाम - गृहीतः । असि । आग्रयणः । असि । स्वाग्रयण इति सु -
आग्रयणः । जिन्व । यज्ञम् । जिन्व । यज्ञपतिमिति यज्ञ - पतिम् । अभीति । सवना । पाहि
। विष्णुः । त्वाम् । पातु । विशम् । त्वम् । पाहि । इन्द्रियेण । एषः । ते । योनिः ।
विश्वेभ्यः । त्वा । देवेभ्यः ॥ 12

(त्रिंशत्तयो-द्विचत्वारिंशत्) (A11)

TS 1.4.12.1

1.4 प्रथमकाण्डे चतुर्थः प्रश्नः-(सुत्यादिने कर्तव्या ग्रहाः) <https://www.vedavms.in> 6

उ॒प॒या॒म॒गृ॒ही॒त॒ इत्यु॑प॒या॒म॒ - गृ॒ही॒त॒ः । अ॒सि॒ । इन्द्रा॑य । त्वा॒ । बृ॒ह॒द्व॒त् इति॑ बृ॒ह॒त् - व॒ते
। व॒य॑स्व॒ते । उ॒क्था॒यु॒व॒ इत्यु॑क्थ - यु॒वै॑ । य॒त् । ते॒ । इन्द्र॑ । बृ॒ह॒त् । व॒यः॑ । तस्मै॑ ।
त्वा॒ । वि॒ष्ण॑वे । त्वा॒ । ए॒षः । ते॒ । योनिः॑ । इन्द्रा॑य । त्वा॒ । उ॒क्था॒यु॒व॒ इत्यु॑क्थ - यु॒वै॑ ॥ 13

(उ॒प॒या॒म॒गृ॒ही॒तोऽसीन्द्रा॑य॒द्वाविं॑शतिः) (A12)

TS 1.4.13.1

मूर्धा॑नम् । दि॒वः । अ॒रु॒ति॒म् । पृ॒थि॒व्याः । वै॒श्वान॑रम् । ऋ॒ताय॑ । जा॒तम् । अ॒ग्नि॒म् ॥ क॒वि॒म्
। स॒म्राज॑मि॒ति॒ सं - राज॑म् । अ॒ति॒थि॒म् । ज॒ना॒नाम् । आ॒सन्न॑ । ए॒ति॒ । पा॒त्रम् । ज॒न॒य॒न्त॒ ।
दे॒वाः ॥ उ॒प॒या॒म॒गृ॒ही॒त॒ इत्यु॑प॒या॒म॒ - गृ॒ही॒त॒ः । अ॒सि॒ । अ॒ग्नये॑ । त्वा॒ । वै॒श्वान॑राय॑ । ध्रु॒वः ।
अ॒सि॒ । ध्रु॒व॒क्षि॑तिरि॒ति॒ ध्रु॒व॒-क्षि॑तिः । ध्रु॒वा॒णाम् । ध्रु॒व॒त॑म् इति॑ ध्रु॒व॒ - त॑म् । अ॒च्यु॑तानाम् ।
अ॒च्यु॑त॒क्षित॑म् इत्य॑च्यु॒त॒क्षि॒त् - त॑म् । ए॒षः । ते॒ । योनिः॑ । अ॒ग्नये॑ । त्वा॒ । वै॒श्वान॑राय॑ ॥ 14

(मूर्धा॑नं-पञ्चत्रिं॑शत्) (A13)

TS 1.4.14.1

म॒धुः । च॒ । मा॒ध॒वः । च॒ । शु॒क्रः । च॒ । शु॒चिः॑ । च॒ । न॒भः॑ । च॒ । न॒भ॒स्यः॑ ।
च॒ । इ॒षः । च॒ । ऊ॒र्जः॑ । च॒ । स॒हः॑ । च॒ । स॒ह॒स्यः॑ । च॒ । त॒पः॑ । च॒ । त॒प॒स्यः॑
। च॒ । उ॒प॒या॒म॒गृ॒ही॒त॒ इत्यु॑प॒या॒म॒-गृ॒ही॒त॒ः । अ॒सि॒ । स॒स॒र्प॑ इति॑ सं - स॒र्पः॑ । अ॒सि॒ ।
अ॒ह॒स्प॒त्याये॑त्य॒हः॑ - प॒त्याय॑ । त्वा॒ ॥ 15

(म॒धुश्च॑-त्रिं॑शत्) (A14)

TS 1.4.15.1

इन्द्रा॑ग्नी इतीन्द्र॑ - अ॒ग्नी । एति॑ । ग॒त॒म् । सु॒त॒म् । गी॒र्भिः । नभः॑ । वरे॑ण्यम् ॥ अ॒स्य
। पा॒त॒म् । धि॒या । इ॒षि॒ता ॥ उ॒प॒या॒म॒गृ॒ही॒त॒ इत्यु॑प॒या॒म - गृ॒ही॒तः । अ॒सि । इन्द्रा॑ग्निभ्या॒मि-
तीन्द्रा॑ग्नि - भ्या॒म् । त्वा । ए॒षः । ते । योनिः॑ । इन्द्रा॑ग्निभ्या॒मितीन्द्रा॑ग्नि - भ्या॒म् । त्वा ॥ 16

इन्द्रा॑ग्नी वि॒श्र॒तिः) (A15)

TS 1.4.16.1

ओमा॑सः । च॒र॒ष॒णी॒धृ॒त॒ इति॑ च॒र॒ष॒णि - धृ॒तः । वि॒श्वे॑ । दे॒वा॒सः । एति॑ । ग॒त॒ ॥ द॒ाश्वा॑सः
। द॒ाशु॑षः । सु॒त॒म् ॥ उ॒प॒या॒म॒गृ॒ही॒त॒ इत्यु॑प॒या॒म - गृ॒ही॒तः । अ॒सि । वि॒श्वे॑भ्यः । त्वा ।
दे॒वे॒भ्यः । ए॒षः । ते । योनिः॑ । वि॒श्वे॑भ्यः । त्वा । दे॒वे॒भ्यः ॥ 17

(ओमा॑सो वि॒श्र॒तिः) (A16)

TS 1.4.17.1

म॒रु॒त्वं॒न्त॒म् । वृ॒ष॒भ॒म् । वा॒वृ॒धा॒न॒म् । अ॒क॒वा॒रि॒मि॒त्य॒क॒वा - अ॒रि॒म् । दि॒व्य॒म् । शा॒स॒म् । इन्द्र॑म्
॥ वि॒श्वा॒सा॒ह॒मि॒ति॑ वि॒श्व॒सा॒ह॒म् । अ॒व॒से । नू॒त॒ना॒य । उ॒ग्र॒म् । स॒हो॒दा॒मि॒ति॑ स॒हः - दा॒म् । इ॒ह
। त॒म् । हु॒वे॒म् ॥ उ॒प॒या॒म॒गृ॒ही॒त॒ इत्यु॑प॒या॒म - गृ॒ही॒तः । अ॒सि । इन्द्रा॑य । त्वा । म॒रु॒त्वं॒ते
। ए॒षः । ते । योनिः॑ । इन्द्रा॑य । त्वा । म॒रु॒त्वं॒ते ॥ 18

(म॒रु॒त्वं॒न्त॒-ष॒ट्वि॒ंश॒तिः) (A17)

TS 1.4.18.1

इन्द्र॑ । म॒रु॒त्वं॒ः । इ॒ह । पा॒हि । सोम॑म् । यथा॑ । शा॒र्या॒ते । अ॒पि॒बः । सु॒त॒स्य॑ ॥ तव॑ ।
प्र॒णी॒ती॒ति॒ प्र - नी॒ती । तव॑ । शू॒र । श॒र्म॒न् । एति॑ । वि॒वा॒स॒न्ति॒ । क॒वयः॑ । सु॒य॒ज्ञा इति॑ सु

- यज्ञाः ॥ उपयामगृहीत इत्युपयाम - गृहीतः । असि । इन्द्राय । त्वा । मरुत्वते । एषः । ते । योनिः । इन्द्राय । त्वा । मरुत्वते ॥ 19

(इन्द्रैकान्न त्रिंशत्) (A18)

TS 1.4.19.1

मरुत्वान् । इन्द्र । वृषभः । रणाय । पिबे । सोमम् । अनुष्वधमित्यनु - स्वधम् । मदाय ॥ एति । सिञ्चस्व । जठरे । मद्धः । उर्मिम् । त्वम् । राजा । असि । प्रदिव इति प्र - दिवः । सुतानाम् ॥ उपयामगृहीत इत्युपयाम - गृहीतः । असि । इन्द्राय । त्वा । मरुत्वते । एषः । ते । योनिः । इन्द्राय । त्वा । मरुत्वते ॥ 20

(मरुत्वानेकान्नत्रिंशत्) (A19)

TS 1.4.20.1

महान् । इन्द्रः । यः । ओजसा । पर्जन्यः । वृष्टिमानिति वृष्टि-मान् । इव ॥ स्तोमैः । वृक्षस्यं । वावृधे ॥ उपयामगृहीत इत्युपयाम - गृहीतः । असि । महेन्द्रायेति महा - इन्द्राय । त्वा । एषः । ते । योनिः । महेन्द्रायेति महा - इन्द्राय । त्वा ॥ 21(19) 21

(महानेकान्नविंशतिः) (A20)

TS 1.4.21.1

महान् । इन्द्रः । नृवदिति नृ - वत् । एति । चरुषणिप्रा इति चरुषणि - प्राः । उत । द्विबरुहा इति द्वि - बरुहाः । अग्निः । सहोभिरिति सहः - भिः ॥ अस्मद्रियगित्यस्म - द्रियंक् । वावृधे । वीर्याय । उरुः । पृथुः । सुकृत इति सु - कृतः । कर्तृभिरिति कर्तृ - भिः । भूत्

॥ उप॒या॒मगृ॑हीत॒ इत्यु॑पया॒म - गृ॑हीतः । अ॒सि । म॒हेन्द्रा॑येति॒ महा - इन्द्रा॑य । त्वा । ए॒षः ।
ते । योनिः॑ । म॒हेन्द्रा॑येति॒ महा - इन्द्रा॑य । त्वा ॥ 22

(म॒हान् नृ॒वथ - षड्विं॑शतिः) (A21)

TS 1.4.22.1

क॒दा । च॒न । स्त॒रीः । अ॒सि । न । इन्द्र॑ । स॒श्च॒सि । दा॒शुषे॑ ॥ उ॒पो॒पेत्यु॑प - उ॒प । इत् ।
। नु । म॒घव॒न्निति॑ म॒घ - व॒न्न । भू॒यः । इत् । नु । ते । दान॑म् । दे॒वस्य॑ । पृ॒च्यते॑ ॥
उ॒प॒या॒मगृ॑हीत॒ इत्यु॑पया॒म - गृ॑हीतः । अ॒सि । आ॒दित्ये॑भ्यः । त्वा ॥ क॒दा । च॒न । प्रेति॑ ।
यु॒च्छ॒सि । उ॒भे इति॑ । नीति॑ । पा॒सि । जन्म॑नी इति॑ ॥ तुरी॑य । आ॒दित्य॑ । स॒र्वन॑म् । ते ।
इन्द्रि॑यम् । एति॑ । त॒स्थौ । अ॒मृत॑म् । दि॒वि ॥ य॒ज्ञः । दे॒वाना॑म् । प्रतीति॑ । ए॒ति । सु॒म्रम् ।
। आ॒दि॒त्यासः॑ । भ॒वन्त॑ । मृ॒डय॑न्तः ॥ एति॑ । वः () । अ॒र्वाची॑ । सु॒म॒तिरिति॑ सु - म॒तिः ।
। व॒वृ॒त्यात् । अ॒होः । चि॒त् । या । व॒रि॒वो॒वित्त॑रेति॒ वरि॑वो॒वित् - त॒रा । अ॒सत् ॥ वि॒वस्वः॑ ।
। आ॒दित्य॑ । ए॒षः । ते । सो॒मपी॑थ इति॑ सोम - पी॒थः । तेन॑ । म॒न्दस्व॑ । तेन॑ । तृ॒प्य ।
तृ॒प्यास्म॑ । ते । व॒यम् । त॒र्पयि॑तारः । या । दि॒व्या । वृ॒ष्टिः । तया॑ । त्वा । श्री॒णामि॑ ॥ 23

(वः- सप्त॑विंशतिश्च) (A22)

TS 1.4.23.1

वा॒मम् । अ॒द्य । स॒वित् । वा॒मम् । उ॒ । श्वः । दि॒वेदि॑व इति॑ दि॒वे - दि॒वे । वा॒मम् ।
अ॒स्मभ्य॑मित्य॒स्म - भ्य॑म् । सा॒वीः ॥ वा॒मस्य॑ । हि । क्षय॑स्य । दे॒व । भूरेः॑ । अ॒या ।
धि॒या । वा॒मभा॑ज इति॑ वा॒म - भा॑जः । स्या॒म ॥ उ॒प॒या॒मगृ॑हीत॒ इत्यु॑पया॒म - गृ॑हीतः । अ॒सि ।
। दे॒वाय॑ । त्वा । स॒वि॒त्रे ॥ 24

(वामं-चतुर्विंशतिः) (A23)

TS 1.4.24.1

अद॑ब्धेभिः । सु॒वि॒तः । पा॒युभि॑रिति पा॒यु - भिः । त्वम् । शि॒वेभिः । अ॒घ । परी॑ति । पा॒हि
। नः । ग॒यम् ॥ हि॒र॑ण्यजिह्व इति हि॒र॑ण्य - जिह्वः । सु॒वि॒ताय॑ । नव्य॑से । रक्ष॑ । मा॒किः ।
नः । अ॒घश॑स् इत्य॒घ - श॑स् । ई॒शत॑ ॥ उ॒प॒या॒मगृ॑हीत इत्यु॒प॒या॒म - गृ॑हीतः । अ॒सि ।
दे॒वाय॑ । त्वा । सु॒वि॒त्रे ॥ 25

(अद॑ब्धेभि-स्त्रियो॑विंशतिः) (A24)

TS 1.4.25.1

हि॒र॑ण्यपाणि॒मिति॑ हि॒र॑ण्य - पा॒णिम् । ऊ॒तयै॑ । सु॒वि॒ता॒रम् । उ॒पेति॑ । ह्ये ॥ सः । चे॒त्ता ।
दे॒वता॑ । प॒दम् ॥ उ॒प॒या॒मगृ॑हीत इत्यु॒प॒या॒म - गृ॑हीतः । अ॒सि । दे॒वाय॑ । त्वा । सु॒वि॒त्रे ॥ 26

(हि॒र॑ण्यपाणिं-चतु॑र्दश) (A25)

TS 1.4.26.1

सु॒श॒र्मा॑ति॒ सु - श॒र्मा॑ । अ॒सि । सु॒प्र॒ति॒ष्ठा॒न इति॑ सु - प्र॒ति॒ष्ठा॒नः । बृ॒हत् । उ॒क्षे । नमः॑ । ए॒षः
। ते । यो॒निः । वि॒श्वे॑भ्यः । त्वा । दे॒वेभ्यः॑ ॥ 27

(सु॒श॒र्मा-द्वा॑दश) (A26)

TS 1.4.27.1

बृ॒ह॒स्पति॑सु॒तस्येति॑ बृ॒ह॒स्पति॑ - सु॒तस्य॑ । ते । इ॒न्द्रो॑ इति॑ । इ॒न्द्रि॒याव॑न्त इती॒न्द्रि॒य - व॑न्तः ।

1.4 प्रथमकाण्डे चतुर्थः प्रश्नः-(सुत्यादिने कर्तव्या ग्रहाः) <https://www.vedavms.in> 11

पत्नी॑वन्त॒मिति॑ पत्नी॑ - वन्त॒म् । ग्रह॑म् । गृह्णामि॑ । अग्ना॑(३) इ । पत्नी॑वा(३) इति॑ पत्नी॑ -
वा(३): । स॒जूरि॑ति॒ स - जूः । दे॒वेन॑ । त्वष्ट्रा॑ । सोम॑म् । पि॒ब । स्वाहा॑ ॥ 28

(बृहस्पति॑सुतस्य॒-पञ्चदश॑) (A27)

TS 1.4.28.1

हरि॑ः । अ॒सि । हा॒रियो॒ज॒न इति॑ हा॒रि - यो॒ज॒नः । ह॒र्योः॑ । स्था॒ता । वज्र॑स्य । भ॒र्ता । पृ॒श्नेः॑
। प्रे॒ता । तस्य॑ । ते । दे॒व । सो॒म । इष्ट॑य॒जुष॑ इतीष्ट॑ - य॒जुषः॑ । स्तु॒तस्तो॑म॒स्येति॑ स्तु॒त -
स्तो॑म॒स्य । श॒स्तोक्थ॑स्येति॑ श॒स्त - उ॒क्थ॑स्य । हरि॑वन्त॒मिति॑ हरि॑ - वन्त॒म् । ग्रह॑म् । गृह्णामि॑
मि । ह॒रीः । स्थ॒ । ह॒र्योः॑ । धा॒नाः । स॒हसो॑मा॒ इति॑ स॒ह - सो॒माः । इन्द्रा॑य । स्वाहा॑ ॥ 29

(हरि॑रसि॒-षड्विंशतिः॑) (A28)

TS 1.4.29.1

अ॒ग्ने । आ॒यू॒षि । प॒व॒से । एति॑ । सु॒व । ऊ॒र्जम् । इष॑म् । च॒ । नः॑ ॥ आ॒रे । बा॒ध॒स्व ।
दु॒च्छु॒नाम् ॥ उ॒प॒या॒म॒गृही॑त॒ इत्यु॑प॒या॒म - गृही॑तः । अ॒सि । अ॒ग्नये॑ । त्वा॒ । तेज॑स्वते । ए॒षः
। ते । योनिः॑ । अ॒ग्नये॑ । त्वा॒ । तेज॑स्वते ॥ 30

(अ॒ग्न आ॒यू॒षि-त्रयो॑विंशतिः॑) (A29)

TS 1.4.30.1

उ॒त्तिष्ठ॑न्ति॒त्यु॒त् - तिष्ठ॑न् । ओज॑सा । स॒ह । पी॒त्वा । शि॒प्रे इति॑ । अ॒वे॒प॒यः ॥ सोम॑म् ।
इन्द्र॑ । च॒मू इति॑ । सु॒तम् ॥ उ॒प॒या॒म॒गृही॑त॒ इत्यु॑प॒या॒म - गृही॑तः । अ॒सि । इन्द्रा॑य । त्वा॒ ।
ओज॑स्वते । ए॒षः । ते । योनिः॑ । इन्द्रा॑य । त्वा॒ । ओज॑स्वते ॥ 31(21) 31

(उत्तिष्ठन्नेकविंशतिः) (A30)

TS 1.4.31.1

तरणिः । विश्वद॑र॒शत॑ इति॑ विश्व - द॒र॒शतः॑ । ज्योति॑ष्कृदिति॑ ज्योतिः - कृत् । अ॒सि । सूर्य॑
॥ विश्व॑म् । एति॑ । भा॒सि । रोच॑नम् ॥ उ॒प॒या॒मगृ॑हीत॒ इत्यु॑प॒या॒म - गृ॑हीतः । अ॒सि । सूर्या॑य
। त्वा॒ । भ्राज॑स्वते । ए॒षः । ते । योनिः॑ । सूर्या॑य । त्वा॒ । भ्राज॑स्वते ॥ 32

(तरणिर् विश्शतिः) (A31)

TS 1.4.32.1

एति॑ । प्या॒यस्व॑ । म॒दि॒न्त॒म् । सोम॑ । विश्वा॑भिः । उ॒तिभि॑रित्यूति - भिः ॥ भव॑ । नः ।
स॒प्रथ॑स्तम् इति॑ स॒प्रथः॑ - त॒म् ॥ 33

(आ प्यायस्व-नव) (A32)

TS 1.4.33.1

ई॒युः । ते । ये । पूर्व॑तरा॒मिति॑ पूर्व - त॒रा॒म् । अप॑श्यन् । व्यु॒च्छन्ती॑मिति॑ वि - उ॒च्छन्ती॑म्
। उ॒षस॑म् । म॒र्त्या॑सः ॥ अ॒स्माभिः॑ । उ॒ । नु । प्र॒तिच॑क्ष्येति॑ प्रति - चक्ष्या॑ । अ॒भूत् । ओ
इति॑ । ते । य॒न्ति । ये । अ॒प॒री॒षु । प॒श्यान् ॥ 34

(ईयु-रेकान्नविंशतिः) (A33)

TS 1.4.34.1

ज्योतिष्मतीम् । त्वा । सादयामि । ज्योतिष्कृतमिति ज्योतिः-कृतम् । त्वा । सादयामि ।
ज्योतिर्विदमिति ज्योतिः - विदम् । त्वा । सादयामि । भास्वतीम् । त्वा । सादयामि ।
ज्वलन्तीम् । त्वा । सादयामि । मल्मलभवंतीमिति मल्मला - भवंतीम् । त्वा । सादयामि ।
दीप्यमानाम् । त्वा । सादयामि । रोचमानाम् । त्वा । सादयामि । अजस्राम् । त्वा ।
सादयामि । बृहज्ज्योतिषमिति बृहत् - ज्योतिषम् । त्वा । सादयामि । बोधयन्तीम् । त्वा ।
सादयामि । जाग्रतीम् । त्वा । सादयामि ॥ 35

(ज्योतिष्मतीः-षट्त्रिंशत्) (A34)

TS 1.4.35.1

प्रयासायेति प्र - यासायं । स्वाहा । आयासायेत्यां - यासायं । स्वाहा । वियासायेति वि -
यासायं । स्वाहा । सुमयासायेति सं - यासायं । स्वाहा । उद्यासायेत्युत् - यासायं । स्वाहा ।
अवयासायेत्येव - यासायं । स्वाहा । शुचे । स्वाहा । शोकाय । स्वाहा । तप्यत्वै ।
स्वाहा । तपते । स्वाहा । ब्रह्महत्याया इति ब्रह्म - हत्यायै । स्वाहा । सर्वस्मै । स्वाहा ॥ 36

(प्रयासाय-चतुर्विंशतिः) (A35)

TS 1.4.36.1

चित्तम् । सन्तानेनेति सं - तानेनं । भुवम् । युक्रा । रुद्रम् । तनिम्ना । पशुपतिमिति पशु -
पतिम् । स्थूलहृदयेनेति स्थूल - हृदयेनं । अग्निम् । हृदयेन । रुद्रम् । लोहितेन । शर्वम् ।
मतस्त्राभ्याम् । महादेवमिति महा - देवम् । अन्तः पार्श्वेनेत्यन्तः - पार्श्वेन । ओषिष्ठहन्मित्योषिष्ठ
- हनम् । शिङ्गीनिकोश्याभ्यामिति शिङ्गी - निकोश्याभ्याम् ॥

चित्तं सन्तानेनं भुवं युक्रा रुद्रं तनिम्ना पशुपतिं स्थूलहृदयेनाग्निं हृदयेन रुद्रं लोहितेन श-

वँ मतस्त्राभ्यां महादेव-मन्तःपार्श्वेनौषिष्ठहनः शिङ्गीनिकोश्याभ्यां ॥ 37 (चित्त-मृष्टादंश) (A36)

TS 1.4.37.1

एति । तिष्ठ । वृत्रहृन्निति वृत्र - हृत् । रथम् । युक्ता । ते । ब्रह्मणा । हरी इति ॥ अर्वाचीनम् ।
स्विति । ते । मनः । ग्रावा । कृणोतु । वयुना ॥ उपयामगृहीत इत्युपयाम - गृहीतः ।
असि । इन्द्राय । त्वा । षोडशिनै । एषः । ते । योनिः । इन्द्राय । त्वा । षोडशिनै ॥ 38

(आ तिष्ठ-षट्विंशतिः) (A37)

TS 1.4.38.1

इन्द्रम् । इत् । हरी इति । बृहत् । अप्रतिधृष्टशवसुमित्यप्रतिधृष्ट - शवसुम् । ऋषीणाम् ।
च । स्तुतीः । उपेति । यज्ञम् । च । मानुषाणाम् ॥ उपयामगृहीत इत्युपयाम - गृहीतः ।
असि । इन्द्राय । त्वा । षोडशिनै । एषः । ते । योनिः । इन्द्राय । त्वा । षोडशिनै ॥ 39

(इन्द्रमित्-त्रयोविंशतिः) (A38)

TS 1.4.39.1

असावि । सोमः । इन्द्र । ते । शर्विष्ठ । धृष्णो । एति । गृहि ॥ एति । त्वा । पृणक्तु
। इन्द्रियम् । रजः । सूर्यम् । न । रश्मिभिरिति रश्मि - भिः ॥ उपयामगृहीत इत्युपयाम
- गृहीतः । असि । इन्द्राय । त्वा । षोडशिनै । एषः । ते । योनिः । इन्द्राय । त्वा ।
षोडशिनै ॥ 40

(असावि-सप्तविंशतिः) (A39)

TS 1.4.40.1

सर्वस्य । प्रतिशीवरीति प्रति - शीवरी । भूमिः । त्वा । उपस्थ इत्युप - स्थे । एति । अधित
॥ स्योना । अस्मै । सुषदेति सु - सदा । भव । यच्छ । अस्मै । शर्म । सप्रथा इति
स-प्रथाः ॥ उपयामगृहीत इत्युपयाम - गृहीतः । असि । इन्द्राय । त्वा । षोडशिनै । एषः
। ते । योनिः । इन्द्राय । त्वा । षोडशिनै ॥ 41

(सर्वस्य षड्विंशतिः) (A40)

TS 1.4.41.1

महान् । इन्द्रः । वज्रबाहुरिति वज्र - बाहुः । षोडशी । शर्म । यच्छतु ॥ स्वस्ति । नः ।
मघवेति मघ - वा । करोतु । हन्तु । पाप्मानम् । यः । अस्मान् । द्वेष्टि ॥ उपयामगृहीत
इत्युपयाम - गृहीतः । असि । इन्द्राय । त्वा । षोडशिनै । एषः । ते । योनिः । इन्द्राय
। त्वा । षोडशिनै ॥ 42

(महान्-षड्विंशतिः) (A41)

TS 1.4.42.1

सजोषा इति स - जोषाः । इन्द्र । सगण इति स - गणः । मरुद्भिरिति मरुत् - भिः । सोमम्
। पिब । वृत्रहन्त्रिति वृत्र - हन्त्र । शूर । विद्वान् ॥ जहि । शत्रून् । अपेति । मृधः ।
नुदुस्व । अथ । अभयम् । कृणुहि । विश्वतः । नः ॥ उपयामगृहीत इत्युपयाम - गृहीतः ।
असि । इन्द्राय । त्वा । षोडशिनै । एषः । ते । योनिः । इन्द्राय । त्वा । षोडशिनै ॥ 43

(सजोषाः-त्रिंशत्) (A42)

TS 1.4.43.1

उदिति । उ । त्यम् । जा॒तवे॑दस॒मिति॑ जा॒त - वे॑दस॒म् । दे॒वम् । व॒ह॒न्ति । के॒तवः॑ ॥ दृ॒शे ।
वि॒श्वाय॑ । सू॒र्यम् ॥ चि॒त्रम् । दे॒वाना॑म् । उदिति॑ । अ॒गात् । अ॒नीक॑म् । चक्षुः॑ । मि॒त्रस्य॑ ।
वरु॑णस्य । अ॒ग्नेः ॥ ऐति॑ । अ॒प्राः । द्यावा॑पृथि॒वी इति॑ द्यावा॑ - पृथि॒वी । अ॒न्तरि॑क्षम् । सू॒र्यः
। आ॒त्मा । जग॑तः । त॒स्थुषः॑ । च ॥ अ॒ग्ने । नय॑ । सु॒पथेति॑ सु - पथा॑ । रा॒ये । अ॒स्मान्
। वि॒श्वा॒नि । दे॒व । व॒युना॑नि । वि॒द्वान् ॥ यु॒योधि॑ । अ॒स्मत् । जु॒हुरा॑णम् । ए॒नः । भू॒यिष्ठा॑म्
। ते । नम॑उक्तिमिति॑ नमः॑ - उ॒क्तिम् । वि॒धेम ॥ दि॒वम् । ग॒च्छ । सु॒वः । प॒त् । रू॒पेण॑ । 44

TS 1.4.43.2

वः । रू॒पम् । अ॒भि । एति॑ । ए॒मि । वय॑सा । वयः॑ ॥ तु॒थः । वः । वि॒श्ववे॑दा इति॑
वि॒श्व - वे॑दाः । वी॒ति । भ॒ज॒तु । व॒र्षि॑ष्ठे । अधी॑ति । ना॒कै ॥ ए॒तत् । ते । अ॒ग्ने ।
रा॒धः । एति॑ । ए॒ति । सोम॑च्यु॒तमिति॑ सोम॑ - च्यु॒तम् । तत् । मि॒त्रस्य॑ । प॒था । न॒य ।
ऋ॒तस्य॑ । प॒था । प्रेति॑ । इ॒त् । च॒न्द्रद॑क्षिणा इति॑ च॒न्द्र - द॑क्षिणाः । य॒ज्ञस्य॑ । प॒था ।
सु॒वि॒ता । नय॑न्तीः । ब्रा॒ह्म॒णम् । अ॒द्य । रा॒क्ष्या॑सम् । ऋषि॑म् । आ॒र॒षे॒यम् । पि॒तृम॑न्तमिति॑
पि॒तृ - म॑न्तम् । पै॒तृम॑त्यमिति॑ पै॒तृ - म॑त्यम् । सु॒धातु॑दक्षिणमिति॑ सु॒धातु॑ - द॑क्षिणम् । वी॒ति
। सु॒वः । प॒श्य । वी॒ति । अ॒न्तरि॑क्षम् । यत॑स्व । स॒द॒स्यैः () । अ॒स्मद्वा॑त्रा इत्य॑स्मत्
- द्वा॒त्राः । दे॒वत्रे॑ति॑ दे॒व - त्रा । ग॒च्छ॒त । मधु॑मतीरिति॑ मधु॑ - म॒तीः । प्र॒दा॒तार॑मिति॑ प्र -
दा॒तार॑म् । एति॑ । वि॒श॒त् । अ॒न॒व॒हा॒येत्य॑न॒व - हा॒य । अ॒स्मान् । दे॒व॒या॒ने॒नेति॑ दे॒व - या॒ने॒न
। प॒था । इ॒त् । सु॒कृ॒ता॒मिति॑ सु - कृ॒ता॑म् । लो॒के । सी॒द॒त् । तत् । नः॑ । स॒ं॒स्कृ॒तम् ॥ 45

(रूपेण-सदस्यै-रष्टादश च) (A43)

TS 1.4.44.1

ध॒ता । रा॒तिः । स॒वि॒ता । इ॒दम् । जु॒ष॒न्ता॑म् । प्र॒जाप॑तिरिति॑ प्र॒जा - प॒तिः । नि॒धि॒प॒तिरिति॑

निधि - पतिः । नः । अग्निः ॥ त्वष्टा । विष्णुः । प्रजयेति प्र - जया । स॒र॒रा॒ण इति
सं॒र॒रा॒णः । यज॑मानाय । द्रवि॑णम् । दुधा॒तु ॥ समि॑ति । इन्द्र । नः । मन॑सा । ने॒षि ।
गोभिः । समि॑ति । सूरि॑भिरिति सूरि - भिः । म॒घ॒व॒न्नि॑ति मघ - व॒न् । समि॑ति । स्व॒स्त्या
॥ समि॑ति । ब्रह्म॑णा । दे॒वकृ॑तमिति दे॒व - कृ॑तम् । यत् । अस्ति॑ । समि॑ति । दे॒वाना॑म् ।
सु॒म॒त्ये॑ति सु - म॒त्या । य॒ज्ञिया॑नाम् ॥ समि॑ति । वर्च॑सा । पय॑सा । समि॑ति । त॒नूभिः॑ ।
अ॒ग॒न्म॑हि । मन॑सा । समि॑ति । शि॒वेन॑ ॥ त्वष्टा । नः । अ॒त्र । वरि॑वः । कृ॒णो॒तु । 46

TS 1.4.44.2

अ॒न्वि॑ति । मा॒र्ष्टु । त॒नुवः॑ । यत् । वि॒लि॒ष्टमि॑ति वि - लि॒ष्टम् ॥ यत् । अ॒द्य । त्वा ।
प्र॒य॒ती॑ति प्र - य॒ति । य॒ज्ञे । अ॒स्मिन् । अ॒ग्रे । हो॒ता॒रम् । अ॒वृ॑णीमहि । इ॒ह ॥ ऋ॒धक् ।
अ॒या॒ट् । ऋ॒धक् । उ॒त । अ॒श॑मिष्टाः । प्र॒जा॒न॒नि॑ति प्र - जा॒नन् । य॒ज्ञम् । उ॒पे॑ति । या॒हि
। वि॒द्वान् ॥ स्व॒गे॑ति स्व - गा । वः । दे॒वाः । स॒द॒नम् । अ॒क॒र्म । ये । आ॒ज॒ग्मे॒त्या ।
ज॒ग्म । स॒व॒ना । इ॒दम् । जु॒षा॒णाः ॥ ज॒क्षि॒वा॒शः॑ । प॒पि॒वा॒शः॑ । च । वि॒श्वे । अ॒स्मे इ॒
ति । ध॒त्त । व॒स॒वः । व॒सू॒नि ॥ या॒न् । ए॒ति । अ॒व॒हः । उ॒श॒तः । दे॒व । दे॒वान् । ता॒न् । 47

TS 1.4.44.3

प्रे॒ति । ई॒र॒य । स्वे । अ॒ग्रे । सु॒ध॒स्थ॒ इति॑ सु॒ध - स्थे ॥ व॒ह॑मानाः । भ॒र॑माणाः । ह॒वी॒र्षि॑
। व॒सु॑म् । घ॒र्मम् । दि॒वम् । ए॒ति । ति॒ष्ठ॒त । अ॒नु ॥ य॒ज्ञ । य॒ज्ञम् । ग॒च्छ । य॒ज्ञप॑तिमिति
य॒ज्ञ - प॑तिम् । ग॒च्छ । स्वा॒म् । यो॒नि॑म् । ग॒च्छ । स्वा॒हा । ए॒षः । ते । य॒ज्ञः । य॒ज्ञप॑त
इति॑ य॒ज्ञ - प॑ते । स॒हसू॑क्तवाक् इति॑ स॒हसू॑क्त - वा॒क् । सु॒वी॒र॒ इति॑ सु - वी॒रः । स्वा॒हा ।
दे॒वाः । गा॒तु॒वि॒द॒ इति॑ गा॒तु - वि॒दः । गा॒तुम् । वि॒त्त्वा । गा॒तुम् । इ॒त् । म॒न॑सः । प॒ते ।
इ॒मम् । नः । दे॒व । दे॒वेषु॑ । य॒ज्ञम् । स्वा॒हा । वा॒चि । स्वा॒हा । वा॒ते । धाः ॥ (कृ॒णो॒तु -
ता॒न् - षा॒च॑त्वारि॒ंश॒च्च) (आ॒४४) 48

(कृणोतु-तान-ष्टाचत्वारिंशच्च) (A44)

TS 1.4.45.1

उ॒रुम् । हि । राजा॑ । वरु॑णः । च॒कार॑ । सू॒र्याय॑ । पन्था॑म् । अन्वे॑त॒वा इत्यनु॑ - ए॒त॒वै
। उ॒ ॥ अ॒प॒दै । पादा॑ । प्र॒ति॒धा॒त॒व इति॑ प्र॒ति॒धा॒त॒वे । अ॒कः । उ॒त । अ॒प॒व॒क्तेत्य॑प -
व॒क्ता । हृ॒द॒या॒वि॒ध इति॑ हृ॒द॒य - वि॒धः । चि॒त् ॥ श॒तम् । ते । रा॒ज॒न् । भि॒ष॒जः । स॒-
ह॒स्रम् । उ॒र्वी । ग॒भी॒रा । सु॒म॒ति॒रिति॑ सु - म॒तिः । ते । अ॒स्तु ॥ बा॒ध॒स्व । द्वे॒षः ।
नि॒र॒ऋ॒ति॒मिति॑ निः - ऋ॒ति॒म् । प॒रा॒चैः । कृ॒तम् । चि॒त् । ए॒नः । प्रे॒ति । मु॒मु॒ग्धि । अ॒स्मत्
॥ अ॒भि॒ष्ठि॒त इत्य॑भि - स्थि॒तः । वरु॑णस्य । पा॒शः । अ॒ग्नेः । अ॒नी॒कम् । अ॒पः । ए॒ति । वि॒-
वे॒श ॥ अ॒पा॑म् । न॒पा॒त् । प्र॒ति॒र॒क्ष॒न्नि॒ति॑ प्र॒ति - र॒क्ष॒न् । अ॒सु॒र्यम् । द॒मे॒दम् इति॑ द॒मे - द॒मे । 49

TS 1.4.45.2

स॒मि॒ध॒मिति॑ सं - इ॒ध॑म् । य॒क्षि । अ॒ग्ने ॥ प्र॒ती॒ति॑ । ते । जि॒ह्वा । घृ॒तम् । उ॒दि॒ति॑ । च॒र॒ण्ये॒त्
। स॒मु॒द्रे । ते । हृ॒द॒यम् । अ॒प्स्वि॒त्य॑प् - सु । अ॒न्तः ॥ स॒मि॒ति॑ । त्वा । वि॒श॒न्तु । ओष॑धीः
। उ॒त । आ॒पः । य॒ज्ञ॒स्य॑ । त्वा । य॒ज्ञ॒प॒त् इति॑ य॒ज्ञ - प॒त्ते । ह॒वि॒र्भिरिति॑ ह॒विः - भिः ॥
सू॒क्त॒वा॒क इति॑ सू॒क्त - वा॒के । न॒मो॒वा॒क इति॑ न॒मः - वा॒के । वि॒धे॒म् । अ॒व॒भृ॒थेत्य॑व - भृ॒थ ।
नि॒च॒ङ्कु॒णेति॑ नि - च॒ङ्कु॒ण । नि॒चे॒रु॒रिति॑ नि - चे॒रुः । अ॒सि । नि॒च॒ङ्कु॒णेति॑ नि - च॒ङ्कु॒ण । अ॒वे॒ति॑
। दे॒वैः । दे॒व॒कृ॒त॒मिति॑ दे॒व - कृ॒त॒म् । ए॒नः । अ॒या॒ट् । अ॒वे॒ति॑ । म॒र्त्यैः । म॒र्त्य॒कृ॒त॒मिति॑
म॒र्त्य - कृ॒त॒म् । उ॒रोः । ए॒ति॑ । नः । दे॒व । रि॒षः । पा॒हि । सु॒मि॒त्रा इति॑ सु - मि॒त्राः ।
नः । आ॒पः । ओष॑धयः । 50

TS 1.4.45.3

स॒न्तु । दु॒र्मि॒त्रा इति॑ दुः-मि॒त्राः । तस्मै॑ । भू॒या॒सुः । यः । अ॒स्मान् । द्वेष्टि॑ । यम् । च
। व॒यम् । द्वि॒ष्मः । दे॒वीः । आ॒पः । ए॒षः । वः । ग॒र्भः । तम् । वः । सु॒प्री॒त॒मिति॑ सु

- प्रीतम् । सुभृतमिति सु - भृतम् । अकर्म । देवेषु । नः । सुकृत इति सु-कृतः । ब्रूतात् । प्रतियुत इति प्रति - युतः । वरुणस्य । पार्शः । प्रत्यस्त इति प्रति - अस्तः । वरुणस्य । पार्शः । एधः । असि । एधिषीमहि । समिदिति सम् - इत् । असि । तेजः । असि । तेजः । मयि । धेह । अपः । अन्विति । अचारिषम् । रसेन । समिति । असृक्ष्म-हि । पयस्वान् । अग्ने । एति () । अगमम् । तम् । मा । समिति । सृज । वर्चसा ॥ 51

(दमेदम्-ओषधय- आ-षट्) (A45)

TS 1.4.46.1

यः । त्वा । हृदा । कीरिणा । मन्यमानः । अमर्त्यम् । मर्त्यः । जोहवीमि ॥ जातवेद इति जात - वेदः । यशः । अस्मासु । धेहि । प्रजाभिरिति प्र - जाभिः । अग्ने । अमृतत्वमित्यमृत - त्वम् । अश्याम् ॥ यस्मै । त्वम् । सुकृत इति सु - कृतम् । जातवेद इति जात-वेदः । उ । लोकम् । अग्ने । कृणवः । स्योनम् ॥ अश्विनम् । सः । पुत्रिणम् । वीरवन्तमिति वीर - वन्तम् । गोमन्तमिति गो - मन्तम् । रयिम् । नशते । स्वस्ति ॥ त्वे इति । स्विति । पुत्र । शवसः । अवृत्रन् । कामकातय इति काम - कातयः ॥ न । त्वाम् । इन्द्र । अतीति । रिच्यते ॥ उक्थउक्थ इत्युक्थे - उक्थे । सोमः । इन्द्रम् । ममादु । नीथेनीथ इति नीथे - नीथे । मघवानमिति मघ - वानम् । 52

TS 1.4.46.2

सुतासः ॥ यत् । ईम् । सबाध इति स - बाधः । पितरम् । न । पुत्राः । समानदक्षा इति समान-दक्षाः । अवसे । हवन्ते ॥ अग्ने । रसेन । तेजसा । जातवेद इति जात - वेदः । वीति । रोचसे ॥ रक्षोहेति रक्षः - हा । अमीवचातन इत्यमीव - चातनः ॥ अपः । अन्विति । अचारिषम् । रसेन । समिति । असृक्ष्महि ॥ पयस्वान् । अग्ने । एति । अगमम् । तम् । मा । समिति । सृज । वर्चसा ॥ वसुः । वसुपतिरिति वसु - पतिः ।

हिकम् । असि । अग्ने । विभावसुरिति विभा - वसुः ॥ स्याम । ते । सुमताविति सु-मतौ । अपि ॥ त्वाम् । अग्ने । वसुपतिमिति वसु - पतिम् । वसूनाम् । अभि । प्रेति । मन्दे । 53

TS 1.4.46.3

अद्धरेषु । राजन् ॥ त्वया । वाजम् । वाजयन्त इति वाज - यन्तः । जयेम् । अभीति । स्याम् । पृथ्सुतीः । मर्त्यानाम् ॥ त्वाम् । अग्ने । वाजसातममिति वाज - सातमम् । विप्राः । वर्धन्ति । सुष्टुतमिति सु - स्तुतम् ॥ सः । नः । रास्व । सुवीर्यमिति सु - वीर्यम् ॥ अयम् । नः । अग्निः । वरिवः । कृणोतु । अयम् । मृधः । पुरः । एतु । प्रभिन्दन्निति प्र - भिन्दन् ॥ अयम् । शत्रून् । जयतु । जरुहषाणः । अयम् । वाजम् । जयतु । वाजसातविति वाज-सातौ ॥ अग्निना । अग्निः । समिति । इद्धयते । कविः । गृहपतिरिति गृह - पतिः । युवा ॥ हव्यवाडिति हव्य - वाट् । जुह्वस्य इति जुहु - आस्यः ॥ त्वम् । हि । अग्ने () । अग्निना । विप्रः । विप्रेण । सन् । सुता ॥ सखा । सख्या । समिद्धयस् इति सम् - इद्धयसे ॥ उदिति । अग्ने । शुचयः । तव । वीति । ज्योतिषा ॥ 54

(मघवानं-मन्दे-ह्यग्ने-चतुर्दश च) (A46)

praSna korvai with starting padams of 1 to 46 anuvAkams :-

(आ दंदे-वाचस्पतय-उपयामगृहीतोऽस्या वायो -अयं वां -या वां-प्रातर्युजां-वयं-तं -ये देवा-स्त्रिंश-दुपयामगृहीतोऽसि-मूर्धानं-मधुश्चे-न्द्राग्रं००७आ ; ओमांसो-मरुत्वंन्त-मिन्द्रं मरुत्वो-मरुत्वान्- महान्-महानुवत-कदा-वाम-मदब्धेभिर्- हिरण्यपाणि-सुशर्मा-बृहस्पतिं सुतस्य - हरिरस्य-ग्रं-उत्तिष्ठन्-तरणि-राप्यायस्वे-युष्टे ये-ज्योतिष्मतीं-प्रयासाय-चित्त-मातिष्ठे-न्द्र-मसावि-सर्वस्य-महान्ध-सजोषा-उदुत्यं-धातो-रु२ हि-य-स्त्वा षट्त्वारिंशत् ।)

korvai with starting padams of 1, 11, 21 series of pa jCAtis :-

(आ द॑दे-ये दे॒वा-म॒हा-नु॒त्तिष्ठ॑न्थ-सर्व॑स्य-सन्तु दु॒र्मित्रा॑-श्चतु॑ष्पञ्चाशत् ।)

first and last padam of fourth praSnam :-

(आ द॑दे-वि ज्योति॑षा)

special korvai for this praSnam :-

(वा॒च प्रा॒णाय॑ त्वा । उ॒प॒या॒मगृ॑हीतोऽस्यपा॒नाय॑ त्वा । आ वा॑यो वा॒यवे॑ सु॒जोषा॑भ्यां त्वा । अ॒यमृ॑तायु॒भ्यां त्वा । या वा॑म॒श्विभ्या॑ मा॒द्धीभ्या॑ त्वा । प्रा॒त॒र्युजा॑व॒श्विभ्या॑म॒श्विभ्या॑ त्वा । अ॒यः शण्डा॑य वी॒रता॑ पाहि । तं म॒र्काय॑ प्र॒जाः पा॑हि । ये दे॒वा स्त्रि॑ंशदा॒ग्रयो॑ऽसि वि॒श्वेभ्य॑स्त्वा दे॒वेभ्यः॑ । उ॒प॒या॒मगृ॑हीतो-ऽसीन्द्रा॑य त्वोक्था॒युवे॑ । मू॒र्ध्ना न॑म॒ग्नये॑ त्वा वै॒श्वान॒राय॑ । मधु॑श्च सः स॒र्पोऽसि॑ । इन्द्रा॑ग्नी इन्द्रा॒ग्निभ्या॑ त्वा । ओमा॑सो वि॒श्वेभ्य॑स्त्वा दे॒वेभ्यः॑ । म॒रुत्वं त॒न्त्रीणीन्द्रा॑य त्वा म॒रुत्वंते॑ । म॒हान्द्वे म॑हेन्द्रा॑य त्वा । क॒दा च॒नाऽऽदि॒त्येभ्य॑स्त्वा । क॒दा च॒न स्त॒रीर॑ वि॒वस्व॑ आ॒दित्य॑ । इन्द्रः॑ शुचि॑र॒पः । वा॒मन्त्री॑णी दे॒वाय॑ त्वा सवि॑त्रे । सु॒शर्मा॑ऽसि वि॒श्वेभ्य॑स्त्वा दे॒वेभ्यः॑ । बृ॒हस्प॑ति-सुतस्य॑ त्वष्ट्रा सोमं॑ पिब॒ स्वाहा॑ । हरि॑रसि स॒हसो॑मा इन्द्रा॑य स्वाहा॑ । अ॒ग्न आयू॑ऽष्य॒ग्नये॑ त्वा तेज॑स्वते । उ॒त्तिष्ठ॑न्निन्द्रा॑य त्वौज॑स्वते । त॒रणिः॑ सू॒र्याय॑ त्वा भ्राज॑स्वते । आ ति॑ष्ठाद्या॒ष्पटिन्द्रा॑य त्वा षोड॑शि॒नै । उ॒दु त्यं चि॑त्रं । अ॒ग्ने न॒य दि॒वं गच्छ॑ । उ॒रूमा॑यु॒ष्टे यदे॒वा मुमु॑ग्धि । अ॒ग्नावि॑ष्णू सु॒क्रतू॑ मुमु॒क्तं । परा॑ वै प॒ङ्क्त्यः॑ । दे॒वा वै ये दे॒वाः प॒ङ्क्त्यो॑ । परा॑ वै स वाचं॑ । भूमि॑र्व्य॒तृष्य॑न् । प्र॒जाप॑तिर् व्य॒क्षुद्ध्य॑न् । भूमि॑रा॒दिया॑ वै । अ॒ग्निहो॑त्रमा॒दित्यो॑ वै । भूमि॑र् ले॒कः स॒लेकः॑ सु॒लेकः॑ । वि॒ष्णोरु॑दु॒त्तमं॑ । अन्न॑प॒ते पु॒नस्वाऽऽदि॒त्याः । उ॒रुः सः॑ सृ॒ज वर्च॑सा । यस्त्वा सु॒ष्टुतं॑ । त्वम॑ग्रे यु॒क्ष्वा हि सु॑ष्टि॒तिं । त्वम॑ग्रे विच॑र्षणे । यत्वा वि रो॑चसे ।)

॥ हरिः॑ ॐ ॥ ॥ कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहितायां प्रथमकाण्डे चतुर्थः प्रश्नः समाप्तः ॥

1.4.1 Annexure for 1.4

1.4 प्रथमकाण्डे चतुर्थः प्रश्नः-(सुत्यादिने कर्तव्या ग्रहाः) <https://www.vedavms.in> 22

1.4.46.3 - उदंग्रे शुचंयस्तव >1

उदग्ने शुचंयुस्तवं शुक्रा भ्राजन्त ईरते ।

तव ज्योतीःष्यर्चयः । (द्वा1-3-14-8)

1.4.46.3 - वि ज्योतिषा > 2

विज्योतिषा बृहता भौत्यग्रिराविर् विश्वानि कृणुते महित्वा ।

प्रादे॒वी॒र्मा॒याः स॒ह॒ते॒-दु॒रे॒वाः शि॒शी॒ते शृ॒ङ्गे रक्ष॑से वि॒निक्षे॑ । (द्वा॒१-२-१४-७)

=====